

Požární bezpečnost staveb

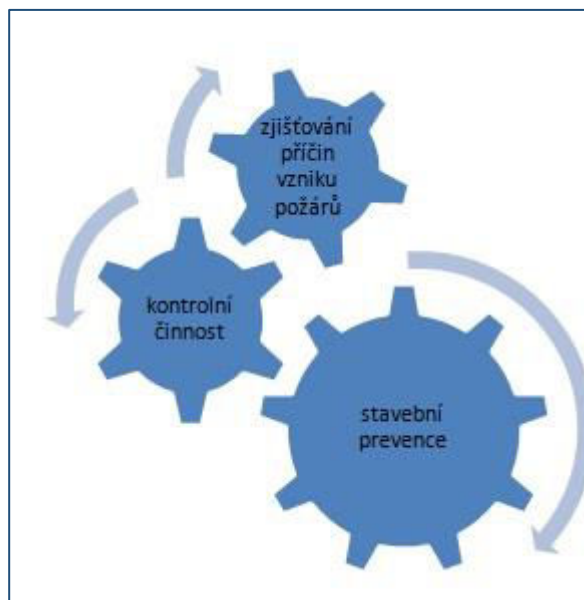
V rámci pravidelného cyklu článků věnovaných problematice ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí pro střední školy přinášíme desáté téma zaměřené na požární bezpečnost staveb, které mohou učitelé využít jako vhodnou doplňkovou pomůcku při přípravě a realizaci výuky.

V předcházejících článcích našeho cyklu jsme probrali volání na tísňové linky, povinnosti fyzických osob z pohledu zákona o požární ochraně, rozpoznání požáru a jeho nejčastější příčiny, hašení požáru, typy hasicích přístrojů, použití hydrantů a improvizované hasební prostředky, detektory kouře a nebezpečných plynů a další protipožární vybavení. Dnes se zaměříme na požární bezpečnost staveb. Navážeme tak na předcházející článek a budeme se dále zabývat výkonem státního požárního dozoru a opatřeními k předcházení a zamezení šíření požáru v budovách.

Souhrnný název státního požárního dozoru zahrnuje jednotlivé oblasti činností, které jsou vykonávány příslušnými orgány, které zde zastupují stát. Dotčenými orgány státní správy na úseku požární ochrany a orgány vykonávající státní požární dozor jsou Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR a hasičské záchranné sbory krajů.

Základní podmínky požární ochrany a požární bezpečnosti staveb jsou stanoveny zákony a v podrobnostech jsou vymezeny jejich prováděcími předpisy a normami.

Cílem jednotlivých činností je zajištění odpovídající míry požární bezpečnosti občanů. Způsob dosahování tohoto cíle se u jednotlivých oblastí liší. Např. při posuzování stavební dokumentace se jedná o dohled nad správným vyprojektováním stavby tak, aby splňovala stanovená kritéria požární bezpečnosti. U kontrolní činnosti se jedná o průběžný dohled státu nad dodržováním povinností např. při provozování činností v již postavených stavbách. Zjišťováním příčin vzniku požáru zjišťuje nejen příčina požáru, ale také kdo je odpovědný za vzniklý požár, tzn. za vzniklou škodu.

Příslušníci pověřeni plněním úkolů na úseku požární ochrany jsou mimo jiné oprávněni provádět potřebná zjištění a služební úkony, nahlížet do příslušné dokumentace a požadovat potřebnou součinnost. Při provádění úkonů jsou oprávněni ke vstupu do objektů a zařízení, ke vstupu na

nemovitost na dobu nutnou k řádnému provedení těchto činností. **Hrozí-li bezprostřední nebezpečí vzniku požáru je orgán vykonávající státní požární dozor je oprávněn:**

- vyloučit věc z užívání,
- zastavit činnost,
- zastavit provoz (lze i tehdy, jestliže byla znemožněna záchrana osob nebo majetku v případě požáru).

Užívat věc, obnovit provoz nebo činnost lze až po odstranění nedostatků a jen s písemným souhlasem orgánu státního požárního dozoru, který ve výše uvedených věcech rozhodl.

K zabránění či minimalizaci ztrát na životech a zdraví osob, zvířat a ztrát na majetku, stavební objekty musí:

- **umožnit bezpečnou evakuaci** osob a zvířat z hořícího objektu na volné prostranství (nebo do jiného objektu)
- **bránit šíření požáru** mezi jednotlivými požárními úseky uvnitř objektu a rovněž mimo objekt (např. na jiný objekt)
- **umožnit zásah jednotek požární ochrany** při hašení a záchranných pracích.

Splnění těchto základních priorit prokazuje již projektová dokumentace budoucí stavby tzv. požárně bezpečnostním řešením stavby. Na samotných užitelných staveb pak zbývá nastavená opatření správně a dlouhodobě dodržovat. Sebelepší zákony a normy nezabrání tragédii, když nejsou dodržovány, kvalitní plány nezaručí bezpečí osob, které se stanovenými a ověřenými pravidly neřídí nebo je dokonce vědomě porušují. Téměř vše má člověk v oblasti požární prevence ve vlastních rukou. Je třeba se o tuto problematiku aktivně zajímat, všimnout si např. ve veřejných budovách instalovaných technických zařízení (únikových cest, únikových východů, umístění hydrantů, přenosných hasicích přístrojů, protipožárních dveří, požární signalizace apod.), číst návody a pokyny k elektrospotřebičům a dodržovat je. Při manipulaci s otevřeným ohněm být vždy obezřetný a dodržovat základní zásady bezpečnosti.

Požárně bezpečnostní zařízení jsou určena pro zvýšení naší bezpečnosti. Aby byla funkční, je třeba dbát na jejich správné používání – zejména se jedná o důsledné zavírání protipožárních dveří, signalizaci, detektory, hydranty a přenosné hasicí přístroje se nesmí ničím zakrývat, uzamykat ani poškozovat!

Druhy požárně bezpečnostních zařízení:

- **zařízení pro požární signalizaci** (např. elektrická požární signalizace, zařízení dálkového přenosu, zařízení pro detekci hořlavých plynů a par, autonomní požární signalizace, ruční požárně poplachové zařízení),
- **zařízení pro potlačení požáru nebo výbuchu** (např. stabilní nebo polostabilní hasicí zařízení, automatické protivýbuchové zařízení, samočinné hasicí systémy),
- **zařízení pro usměrňování pohybu kouře při požáru** (např. zařízení pro odvod kouře a tepla, zařízení přetlakové ventilace, kouřová klapka včetně ovládacího mechanismu, kouřotěsné dveře, zařízení přirozeného odvětrání kouře),
- **zařízení pro únik osob při požáru** (např. požární nebo evakuační výtah, nouzové osvětlení, nouzové sdělovací zařízení, funkční vybavení dveří, bezpečnostní a výstražné zařízení),
- **zařízení pro zásobování požární vodou** (např. vnější požární vodovod včetně nadzemních a podzemních hydrantů, plnicích míst a požárních výtokových stojanů,

vnitřní požární vodovod včetně nástěnných hydrantů, hadicových a hydrantových systémů, nezavodněné požární potrubí),

- **zařízení pro omezení šíření požáru** (např. požární klapka, požární dveře a požární uzávěry otvorů včetně jejich funkčního vybavení, systémy a prvky zajišťující zvýšení požární odolnosti stavebních konstrukcí nebo snížení hořlavosti stavebních hmot, vodní clony, požární přepážky a ucpávky),
- **náhradní zdroje a prostředky** určené k zajištění provozuschopnosti požárně bezpečnostních zařízení, zdroje nebo zásoba hasebních látek u zařízení pro potlačení požáru nebo výbuchu a zařízení pro zásobování požární vodou, zdroje vody určené k hašení požárů,
- **zařízení zamezující iniciaci požáru nebo výbuchu.**

Na závěr zbývá jen konstatovat, že požární prevence je v ČR z celosvětového hlediska na velmi vysoké úrovni.

Za Vaši zpětnou vazbu budeme velmi rádi. Prosím neváhejte se na nás obrátit, odpovíme na Vaše případné dotazy či připomínky.

Autor: kpt. Mgr. Martina Talichová
odbor ochrany obyvatelstva a krizového řízení
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR
www.hzscr.cz